

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Magjari.

Od kar so Magjari pred skoro 1000 leti v ravno Podonavje in Potisje prijezdili, ter se tu kot čudsko-finska naselbina nastavili, niso imeli še nikoli toliko političnega upliva in toliko državne veljavnosti in važnosti, kolikor je denes imajo. Okrog in okrog njih je politično vse opustošeno. Sredi te politične pustinja pa leži kakor lepa zelena oaza „magjar orszag“! — Deset milijonov Poljcev na severu je izgubilo svojo državno samostalnost, nasproti njim pa stoji četiri milijonov Magjarov denes celo v zenitu svoje državne neodvisnosti. Ista osoda kakor Poljce, udarila je sedem milijonov brjedi češki narod na severozahodu magjarorszaga. Slavna češka kraljevina je že dve sto let izbrisana iz broja evropskih samostalnih držav. Osem milijonov avstrijskih Nemcev na zapadu klanja se poniževalno pred magjarskim Čudo-Finom. Beust je leta 1867 javno izpovedal, da so avstrijski Nemci v magjarskem škripcu. In kar je Beust ta čas rekel, to velja tudi še denes vse v dilj. Nemci v rajhu simpatizuju z Magjari kot s predno stražo proti panslavizmu. Na jugu magjarorszaga je iznemogla Turčija. Njene državne sile so iztrošene. Denes ne govori se tolikanj o Turčiji, kolikor o njenih naslednicih. Rumunija in Srbija sicer niste prijateljici magjarorszaga, to njihov neprijateljstvo mu pa denes mnogo nahuditi še ne more.

Takšen je izvanjski politični položaj magjarske države. Pogledimo sedaj še v notranje položje.

Četiri milijoni Magjarov gospodujejo nad deset milijoni Slovanov, Rumunov in Nemcev. Iz tega brojevnega razmerja bi se moglo

soditi, da je stanje, ali bolje rekoč nadvladanje magjarskega naroda dosta težavno. Pa to nij res. Magjari so skoz sto- in stoletja ine narodnosti v tolike in tako silne spono vklebili, da se denes skoro ganiti ne morejo. Slovaki so politično celo mrtvi. Njih narodno življenje brli samo v nekotikih jako skromnih literarnih zavodih. V ogerskem drž. zboru nemajo niti enega zastopnika. Ravno taka je z Rusini. Poldrugi milijon naseljenih Nemcev čuti se za „Ogre.“ Erdeljski Rumuni in Sasi so sicer poskusili opozicijo delati, braneči svojo narodnost in svoje ime. Pa njih poskusi so že v prvih naskokih popolnem zatrti bili. Samo žilavi Jugoslovani: Srbi in Hrvati so umeli Magjarom imponovati. Hrvati so z revizijo Rauchijanske nagodbe pomirjeni, kajti klada, v katero so bili ukleneni, zljajšala se jim je za tri luknje. Osamele Srbe bodo pa že komisarji à la Majtheny ukrotili. V državnem zboru vlada in odločuje Deakova volja in beseda.

Takšna je notranja situacija. Teško je reči, katero položje je povoljnije: ali notranje ali vnanje? — Magjarski bog si more zares z dopadanjem svoje brke smoliti in vesel skoz svoje veliko okno na ta izvoljen narod gledati!

Je-li čudo, da je poprej ponosen in viteški Magjar postal v najnovejši čas napuljen in samopašen Magjar?

Vsaka stvar ima pa dve strani. V predstojećem smo pokazali svetlo stran vnanje in notranje politične situacije magjarske države. Pogledimo in razkrijmo v sledečem pa tudi nasprotno t. j. tmično stran političnega položja magjarorszaga.

Na severo-iztoku je svetovna ruska država. Magjarorszag je nasproti „oroszor-

szagu“ pritlikovec. Vsakega patrijotičnega in razumnejšega Magjara spreleti kurja polt po životu, če pomisli na tisto nujo, ki njegovemu narodu od te strani žuga. Rusija je za Magjare osodepolni črni oblak. Sedaj še počiva ta oblak na uralskih gorah, burja in vihar se pa moreta vsak čas vzdigniti, ter ga pogubonosno na Karpate zavaliti. — Magjarom nekdanj prijateljska zavezna Poljska se brž ko ne, ne bo več vzdignila, če se pa bo, se bo vzdignila edino s pomočjo Rusije in drugih Slovanov. Taka pomlajena Poljska pa gotovo ne bo več magjarska zaveznica. Ravno tako bo s Češko, če pride kedaj do svoje državne samostalnosti. Zedinjena Nemčija je v svojej požrtivosti za vse sosedne države pogibeljna, tedaj tudi za magjarorszag. Nazadnje utegneta Rusija in Nemčija magjarsko državo ravno tako razdeliti, kakor poljske države. — Države, ki se bodo na razvalinah Turčije osnovale, Srbija, Bolgarska, in Rumunska gotovo ne bodo Magjarom prijateljice, tem več one bodo denes še pod ogersko krono stoječe sonarodnike k sebi vlekle. Če pa Magjari morebiti misle, da so oni dediči japiče Turčina, je to za smijati se. Oni bi še manje, nego Turčin Srbe in Bolgare mojstrovati mogli. Hrvati so sicer pomirjeni, pa trajnega mira z njimi ne bo. Kakor bodo Srbi turški jarem otresli, otresli bodo nazadnje tudi Hrvati magjarski jarem, kateri je istoveten s turškim in to bo zadnja nagodba med njimi. Rudokopi pravijo, da je vredno rudo kopati, če je samo pol lota zlata v enem centu rude. Tudi Hrvatom se bo trud izplačal, če bodo znali tisto trohico dobrega, katero revidirana nagodba v sebi zadržava, v svojo korist obračati. „Obzor“ je prav

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Prvi del.

(3. nadaljevanje.)

Izprevidel sem, da je najpametnejše, ako povem, kdo sem. Kot pošten človek sklenem z odkritosrčno besedo razdéli domišljije, ki jih je menda gospod Holdenis imel o meni in mojem bogatstvu; kajti do zdaj mu jih nijsem kalil, nego utrjeval sem ga v njih z zapravljanjem in strastjo do konj. Neko jutro pride k meni v hotel. Nagovori me, kakor običajno, prijazno. Zdelo se mi je, da vidim gube na njegovem lepem visokem čelu; domislil sem si, da ga nekaj časa sem tarejo skrbi. Nekaj mi ima povedati, mislil sem si, akopram je s konca govoril le o indiferent-

nih rečeh. Jaz zavijem s pota, ter začnem praviti o svojej mladosti, o svojih sanjah, o strastnem nagujenju do slikarstva, o zadnjem razgovoru s svojim očetom sodarjem in o listu strijca Gedeona. Nekaj trenutkov stoji osupnen, kakor človek, ki se prebudi; a kmalu je v navadnem položaji. Povprašuje me v vseh točkah, ki sem jih bil omenil, zvedel bi bil rad moje najmanjše tajnosti. Dopoveduje mi, da je stan umetelnikov jako izboren, da imam sigurno veliko zmožnosti, da slika njegove hčere to svedoči, a da ipak ne smem trmoglav zavreči strijčevih ponudeb, da občutek ideala oplemenuje vsako početje, in da me banka ne bo ovirala slikati v prostih urah.

Pozneje govoriva o vsem tem, pravi dalje, zdaj dovolite, da vas malo pokaram. Smem-li? zdi se mi, da ne mislite dosta resno o življenju, ki je pa ipak zelo resna stvar; jaz mislim, da poraba vašega denarja nij v pra-

vem razmerji z vašim imetjem, in da previdnost, ki je mladosti tako potrebna, predaleč od sebe pehate. — Preneha malo, pa zopet govori dalje: Vi bi me pozneje morda zvali dolgočasnega, indiskretnega odgojitelja. Da se to ne zgodi, dajte si naložiti preskušnjo. Ali nij nevarno mladeniču vašega značaja, da ima v listnici nad dvanajst tisoč frankov, a ne pomisli, da mu spé? Imejte dva tisoč, družih deset pa meni zaupajte. Moja trgovina, bogu bodi čast in hvala, je tako dobra, da vam plačam lahko velike obresti, deset od sto, da imate zagotovljeno vsaj májheno rento. Ali terjam preveč? Vam je-li trud prevelik? Vsaka reč ima svoj začetek, bogatstvo in modrost. Dobro bi bilo, da bi soglasili z mojim predlogom.

Tako govoreč pobožal me je tisočkrat ter me zval svoje ljubo dete. Zdelo se mi je očitno in gotovo, da bi se ne brigal tako za-me, ako bi ne videl v meni Metinega

rekel narodnjakom; zavijajmo rokave, pa hajdi, vsak na svoje delo! — Panslavistična ideja širi se med Slovaki in Rusini, Srbi v Bački in Banatu so vsak dan opornejši, Rumuni so na škodo, posebno magjarskega življa dan dnevice bolj širijo. Ena Rumunkinja porumunješči celo hišo, in — ogerski Nemci morejo, samo če hočejo, za magjarszag to postati, kar so bili Šlezvig-Holštajnci za Dansko.

V strankarstvu oger. drž. zbora so se od zadnjih volitev sem razni raztvorljivi elementi pojavili. Naj bolje še Sennyey svojo desnico skupaj drži. Deak in Ghyeczy imata pa velike težave s centrom. Vsak čas je treba nove obročje okolo njega nabijati, pa vse nič ne pomaga, disciplina in vez vendar vedno rahljejša postajata. Tudi Iranyi in Tisza že skoro ne moreta več levice brzdati. Strankarska metamorfoza vrši se vidno, ravno kakor tudi v Avstriji. In tudi ta bo magjarsko državno poslopje več ali manj potresla.

Če prispodimo svitlo stran politične situacije magjarskega naroda z tmično stranjo, gotovo tmična stran prevaguje. Razumnejši magjarski državniki za to tudi niso slepi. Sennyey javno priznava, da sedanji politični upliv magjarszaga ne odgovara niti materijalneje še manje pa kulturneje sili magjarskega naroda. Sennyey javno priznava, da je ta upliv umetno storjen, da njegovo vzdrževanje na denašnji visočini Magjare toliko stoji, kolikor ne bodo več dolgo zmoči mogli. Prej ali slej se bo moral ta političen upliv na svoje naravne meje skrčiti, in ta bo vsem narodom v, in okolo magjarszaga v korist. Sreča in nesreča gresta po narodnem pregovoru redom. Kdor je bil včeraj še na vrhuncu sreče, mora denes na dnu nesreče ležati. „Kolo od sreče vrti se“ je že Gundulič pel.

V Budim-Pešti 5. julija 1873.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. julija.

O **državnem zboru** in o **volitvah** poročajo nekateri dunajski listi, da bode dozdani državni zbor razpuščen in volitve razpisane že početkom prihodnjega meseca; drugi pravijo, da gotovo že v septembru. Povod je temu finančna kriza, ki je postala akutna bolezen; ravno tako zmeš-

njave svetovne razstave delajo dvorske kroge jako zamišljene — kakor nam piše prijatelj iz Dunaja.

O nekem **federalističnem shodu** kateri bi imel kmalu biti sklican na Dunaji, vedo ustavoverni listi pripovedovali. Nam o takem shodu ničesar nij znano, a bi se nam tudi nepotreben zdel pred volitvami. V tem je vsa opozicija edina, da moramo voliti in z vsoto silo na to delati, da dobimo, kolikor mogoče svojih poslancev v državni zbor. Še le po volitvah se snidejo vsi opozicijski poslanci ter določijo o svojem postopanju nasproti direktnemu državnemu zboru. Zdaj pa nij čas programe kovati, ampak delati in agitovati; „pravni“ program je prav po nepotrebnem začel po Slovenskem razsajati, program katerega niti Čehi niti Poljaki dozdej še niso sprejeli za svojega. A nam Slovenecem se hoče od dveh človekov kar po sili uriniti!

O bodočem **poravnanju v Cislejtaniji** piše „Russkij Mir“ ter meni, da bode zblizenje Avstrije z Rusijo sad prineslo tudi v notranji politiki. Andraški bode še pred sklicanjem državnega zbora cesarju predložil način, kako naj se poravnanje med narodi in krono doseže. Tako ve „Russkij Mir“ povedati, o katerem pravijo, da je v dotiki z uradnimi krogi petrogradskimi.

Vnanje države.

Francoskim monarhistom narodne skupščine se škoda zdi, da bi zamudili lepo priliko, katero imajo sedaj, in ne storili ničesar za utrjenje svoje oblasti. Zato tudi v pasjih dnevih kljub silni vročini zborujejo. 300 poslancev je na vladni migljaj napravilo izjavo, v kateri zahtevajo, da naj v prihodnje vlada župane imenuje. Zato bo vlada še pred sklepom sesije predlagala novo reakcionarno občinsko postavo. Sicer pa ima vlada še zmirom sila opraviti s preganjanjem republikancev. V Parizu, Marzelji in drugih mestih se znova delajo preiskave proti nekdanjim komunistom. V Froyesu je vlada opravdala list „Avenir Republicain“. Preiskavala je ne le pri uredništvu, nego tudi pri več kot 60 meščanih. Preiskovalni sodnik bi se baje rad s tem priporočil pri ministertvu, kakor se je svojim fanatizmom lijonski prefekt Ducros. Poslanec Perier je prejel iz Froyesa veliko pritožeb, ki trde, da je ondotna sodnija prav juridičen škandal. V „Nantu“ je bila v pondeljek v gledišči Theatre de Renaissance pri igri „Marceau ou les Enfants de Republique“ velika protivladna demonstracija. Zarad tega je vlada to igro prepovedala.

Pogajanje med **nemškimi** naprednjaki in narodnoliberalci se je zopet razbilo, ker poslednji vsako svobodno gibanje negirajo. Če se bode nemški državni zbor letos

še enkrat sklical, se ne ve. Celo narodnoliberalci nemajo mnogo volje zato, dasi je „najvišja želja“, da bi se nova vojna postava dovršila še letos. Gospodje poslanci dobro vedo, da bodo morali v zboru dovoliti velikanske svote, katere bi vlada terjala, kar bi jih ne priporočilo posebno za prihodnje volitve. Zato se mora Bismark bati, da zbor ne bo v stanu sklepani, ker poslanci ne bodo teli v zbor. „Nezmožnost zbora“ pravi „Südd. Post“ nas še najbolje varuje vladnega militarizma, in nam daje sredstvo, da s prihodnjimi volitvami zboljšamo gnjilo stanje.

Kivanski kan se je vrnil v svoje mesto, ter se predal generalu Kaufmanu na milost in nemilost. General mu je dal častno stražo, da ga varuje. Ruski listi zagotavljajo, da se vlada ne bo dala nikomur gospodariti v tem, kaj da ima storiti v prihodnje s kanatom. —

Komisija, katero je **turška** vlada imenovala, da pretrse različna mnenja zarad odmerjenja prevoznine čez sueški vodovod, je dokončala svoje delo. Komisija priporoča Lesepsu, da naj akceptira sistemo Angleža Morsona za preračunavanje prevoznine, ter naj se zarad privzemanja pogaja s tujimi vlada. Sedaj bo pa še mednarodna komisija izrekla svoje mnenje o tem za trgovino jako važnem vprašanju. Zborovala pa ne bo v Londonu, nego v Carigradu. Angleži so zarad tega nevoljni, ter se hudujejo nad Ignatijevom, da je on stvar tako zasakal.

Egiptovski Khedive je že začel novo pridobljeno neodvisnost pridno rabiti. Vzel je namreč brez dovoljenja turške vlade — 31 milijonov frankov na posodbo.

Dopisi.

Iz Metlike 7. julija. [Izv. dopis.] (Okrajni zdravnik. — Notarijat.) Za okrajni zdravništvi v Litiji in Črnomlji se je oglasilo, kakor čitamo v „Slov. Narodu“, 11 kompetentov. Z veseljem pozdravljamo to novico, pristavljamo pa tudi živo željo, da bi dotična imenovanja se skoraj izvršila. Razen tega potrebujemo še in to prav silno — krščanskega notarja. Ako se razpiše notarijat pri sv. Lenartu, puli se zanj mnogo kompetentov, ako se razpiše v Črnomlji, ne oglasi se živa duša. In vendar nij še nobeden notar tukaj berač postal. Jaz ne vem, kaj za prav mislijo mladi gospodje, namreč doktorji, ki vsi samo v Ljubljano silijo, mar mislijo res, da extra Labacum non est vita? Le pridejo naj in poskusijo! Že marsikateri lačenberger je k nam privandral, suh in tenak, da se je skoz-nj videlo, zdaj ima okrogel trebušček in kufra dosta, celo po nosu. Že več let smo brez notarja. Do zdaj so bili samo ljudje v zadregah, ker na milost kotnim pisačem predani, zdaj pa je prišla vrsta na samo c. kr. okr. sodnijo. Izvolite se prepričati: Preteklega leta dala je tukajšna c. kr. okr. sodnija razglasiti, da smejo nekatera pisma za sodnijsko rabo le c. kr. notarji delati; zarad tega se bodo taka pisma po kakem zakotniku narejena odsehal odbijala, zato bo pa tudi vsak terek c. kr. notar iz Novega mesta, g. Formaher sem prihajal, da potrebna pisma oskrbuje, kar naj bo ljudem za znanje in ravnanje. Notar je s početka prihajal redno, potem neredno, zdaj ga pa več ne vidimo. Ljudje prihajajo o torkih po uro in 2 daleč, poprašujejo, ga iščejo, nij ga, pa ga nij, da-si se je njegovo prihajanje javno oklicalo, in tudi g. okr. sodnik jim ga ne more pricoprati. Notarja nij, zakotni pisarji ne smejo pisma narejati. Novo mesto je 5 ur daleč, doma silno delo, kaj je sto-

ženina. Vesel letim v sobo ter vzamem deset biljetov. Ne bom vam skrival, da sem jih opazoval nekaj časa z nekakim strahom, tudi oni so se mi zdeli ginjeni. Dam jih gospodu Holdenisu, ki mi da takoj sprejemno potrijilo. To je dobro, mi dé, vaša vest bo zadovoljna. Verjemite mi, to je prava sreča. Jaz ne vem, je-li bila moja vest zadovoljna ali ne, nijsem se brigal, da bi jo vprašal. Cenil sem poradi te kupčije. Zamenjal sem deset tisoč frankov za dovoljenje, odpreti Meti svoje srce. Čakal sem samo še ugodne prilike, a dalje časa zastoj. Zoperni baron Grüneck se nij mogel spraviti s pota. Končno ga vendar revmatizem, hvala mu bodi, spravi v posteljo, kjer ga zamuja več časa, da dobim jaz priliko, iz srca govoriti z Meto. Ta večer je imela Meta čedno, belo obleko, kateri so bili rokavi tako široki, da so se mogle videti bele roke. Bila je jako resnobra; zibala je menda v glavi kake sanje, ki so jej včasih prikazale se v temelji njenih

očij, a zopet odtavale kakor fantóm, ki ga prežene luč.

Po večerji je bila sama na vrtu. Jaz grem za njo. Sedela je na klopi. Sedem poleg nje. Noč je bila temna, slavček je peval svoje mile melodije. Mrak je bil zapustil na horizontu tavajočo svitlobo, ki je počasi ugašala; zvezdica se je prižgala za zvedico. Meta pa, ki je vedela vse, povedala mi je ime vsake, ki se je prikazala iz sence. Potem začne govoriti o drugem svetu, o večnosti; reče mi, da je raj mesto, kjer duša pije boga, kakor tukaj na zemlji cvetice roso. — Moj raj, rečem jej jaz na uho, je ta-le klop pa te-le oči. To izgovorivši opletem svojo roko okolo njenega telesa, njeno pa vzdignem, ter jo krepko poljubim. Ona se počasi oprosti, brez jeze, — ter mi da svojo roko pobožati; bila je vroča. Namah se začuje njeno ime; Meta odbeži, in videl sem se prisiljenega drugipot skleniti, kar sem začel.

(Dalje prih.)

riti kmetu? Ali mu je zameriti, če hodi nadlegovat g. okr. sodnika, zakaj, če ne pride notar, ne sme to storiti pisar? Ali nij nobene krščanske duše, ki bi se usmilila zapuščenega naroda? Dajte no, kompetirajte za Metliko ali Črnomelj, posla boste imeli dosta in gotov zaslužek od zapuščin metliške in črnomeljske sodnije.

Iz laškega trga na slovenskem Štajerskem 6. julija [Izv. dop.] Denes je bil tukaj shod slovenskih kmetških volilcev našega okraja. Naši kmetje so vrli in razumni možje, da se že zdaj posvetujejo, koga bi si izbrali za poslanca. — Po dovoljenji deželnega zbora se je letos napravila nova občina „Maria Gradec“. Dozdaj je namreč dosti kmetških vasi bilo združenih z laškim trgom. Vsled tega so bili večkrat prepri med trgom in kmetškimi vasi, posebno odkar so si tržani skoraj same nasprotnike Slovencev v občinski odbor izvolili. Zato so kmetje zdaj veseli, da imajo svojo občino, katera je še zmirom dosti velika, da lahko opravlja vsa občinska opravila. — V laškem trgu je bila slovenska čitalnica, v kateri so se zbirali tržani in kmetje, da so čitali časnike. Ta čitalnica je predlanskem ponehala. A zdaj jo mislimo na novo napraviti. Obljubljeno nam je stanovanje brez plače; in od koga? G. Tiber je obljubil osnovalnemu odboru, da prostore in stanovanje brezplačno dá slovenski čitalnici.

Domače stvari.

— (Volitve okrajnih načelnikov). V Celji je okrajni zastop izvolil za načelnika g. Mor. Sajovica, c. k. notarja in za njegovega namestnika g. Jurja Gaishoferja nadzornika (inšpektorja) pri južni železnici v Celji. Kako pride uradnik južne železnice v okrajni odbor celjski, nam nij jasno. — V Slovenski Bistrici je izvoljen za načelnika g. K. Formacher, posestnik, za namestnika g. dr. Mih. Detiček, advokat v Slovenski Bistrici, — v Mariboru Konrad Seidl za načelnika in H. Gasteiger za namestnika, — pri sv. Lenartu Janez Urbančič, posestnik za načelnika, dr. J. Jug, advokat za namestnika. Vsi ti gospodje so od cesarja potrjeni.

— (Iz Rajhenburga) se nam piše: 3. julija je imelo učiteljsko društvo iz okrajev Kozje, Sevnica in Brežice svoj peti redni shod v Sevnici, katerega se je tudi kot ud udeležil prijatelj šolstva c. k. okrajni glavar, g. Josek; pa tudi drugih udov je bilo lepo število. Govorilo se je metodično pa tudi znanstveno. Poziv štaj. „Lehrerbunda“ v katerem se društvo nagovarja g. Bobies-ua zaupnico poslati, se je enoglasno zanikavno rešil. — Pri splošnem obedu so se med drugimi napitnicami odlikovale in z donečim „živio“ sprejele g. c. k. okraj. glavarju; g. dr. Vošnjaku z narodnim programom: Vse za narod, omiko in svobodo! in Kranjskim narodnim učiteljem. — Prihodnji shod bode 6. avg. na Bizelskem.

— (V Mariboru) se pulita Brandstetter in Reuter po ustavoversko, da se poštenim, tudi nemškim ljudem že gnjusi. Zadnje soboto je prišlo do tumultuaričnih scen. Uradna „Grazer Zeitung“ svetuje Mariborčanom, naj oba, Brandstetterja in Reuterja v kot veržejo, pa kacega tretjega talentiranega moža volijo.

— (G. Fr. Rapoc), ki je bil imenovan za notarja v Tržiči, kompetiral in dobil je notarsko mesto v Šoštanji.

— (Iz Metlike) je prestavljen kanclist Megušar k okrajni sodnji v Krško, in v Metliki oddana ista služba J. Šokliču.

— (Notarska mesta) v Ložu, Senožečah, Vipavi, Trebnjem in v Radečah so zopet razpisana, ker se nijso do zdaj nikakoršni kompetenti našli. — Glede na toliko pomanjkanje notarjev, in na veliko škodo, ki jo ljudstvo zaradi tega trpi, bi vlada pač dobro storila, ko bi na Kranjskem zdaj izjemno notarijate podelila tudi mlajšim juristom, če prav ne izpolnijo še vseh postavnih terjatev.

— (Iz Celovca) nam pošilja eden dopisnikov obširen popis svečanosti prihoda cesarjeviča Rudolfa. Posnemljemo iz tega dopisa samo: da je po Celovci vihralo tudi nekaj slovenskih zastav. Dalje so na večer daleč od Celovca po hribih slovenski kmetje zažigali krese. Celo blizu kranjske meje na gorah so plameneli kresi; na severni strani, kjer nij več Slovencev, videl je naš dopisnik eno samo grmado goreti.

— (Nove krیده.) G. Jožef Pauer, vulgo „Činčera“, hišnik, usnjar, ud ljubljanskega mestnega zbora, je tudi predvečerašnjem faliral, ali plačila vstavil. — Zadnjič poročano falirauje ljubljanskega žitnega trgovca Gregoriča je še vse žalostnejše nego smo tačas povedali. Aktiva namreč stoje v slabi razmeri s pasivi. — V trgovskih krogih se šepeta, da je še nekoliko trgovcev na vagi.

— (Vitez Franken), slaboglasni uzročitelj anekdote, katero smo zadnjič prinesli o „slovenskem uradovanji“ (namreč da se je iz slovenščine norca delal predstavivši grdo „likvidiral“ — v „pokozlov“. Ured.) je v disciplinarni preiskavi. Finančna prokuratura si je uže dala ponemčiti dotično notico iz „Slov. Naroda“, slabo dovolj, da ji je tega treba. Da pa g. Kaltenegger dovede viteza Franken za tako nesramno vedenje zasluženi kazni, v tem spolni le svojo dolžnost kot c. kr. uradnik in omikan človek, sile se mu brž ko ne bode zgodilo; ako bi seveda nam ušla enkrat kaka taka beseda bi jo g. državni pravnik gotovo subsumiral najmanj pod „ščevanje zoper drugo narodnost“.

— (Živinska kuga.) Meja med Kranjskim pri Krškem in Kostanjevico in pa med Hrvatskem je za živino še zmirom zaprta, ker goveja kuga na Hrvatskem še nij ugasnila.

— (S Pivke) se nam piše, da bolezen, katero smo v zadnjih dopisih omenjali, ponehuje. Ob enem se trdi, da so zdravniki in c. kr. oblasti svoje dolžnosti storili.

— (Nesreče.) V Celji je 25. junija Anton Negro pri kopanju v Savini utonil. Truplo nesrečneža je bilo še le 30. junija pri sv. Marjeti v Savini najdeno. — Hiša kmetškega posestnika Blažeta Colnarja pri sv. Krištofu laškega okraja je 30. junija do tal pogorela. Hiša je bila zavarovana. — Zopet je bilo več krav, navadno iz odprtih hlevov ukradenih: 24. junija Jarneja Koprivcu v celjskem okraju, 4. julija Janezu Šercu v mariborskem okraju.

— (Vreme.) Sinoči ob 1/2 5 smo imeli v Ljubljani veliko ploho z gromom, treskom in pišem.

Razne vesti.

* (Ustreljena razbojnika.) Iz Galgova pri Samoboru na Hrvatskem pišejo tole dogodbo, kako sta dva strašna razbojnika zaslužen krvav konec storila. — Tam sta se klatila dva razbojnika po imenu Anton Puškarič in Štefan Štulec in že osem let živela le od tega, kar sta ljudem po sili vzela ali ukrala. Nihče se ju nij upal izdati ali prijeti, ker se je vsak bal ognja v streho ali noža v srce. Nihče se jima ustavljati nij upal. Ali v torek prvega tega meseca, sta vendar svojega moža našla. — K vaškemu krčmarju z imenom Držaniču, je prišel namreč nek deček ter mu povedal, da hočeta razbojnika Puškarič in Štulec, naj jim pošlje vina, mesa, kruha in cigar. Držanič fantu odgovori: „Povej ti razbojnikom, da jaz brez denarja nobene stvari ne dam“. Deček popoldne zopet pride in terja ravno tisto pa še pulfra in svinca zraven, če pa ne pošlje, bo že zvedel s kom ima opraviti. Krčmar fanta zapodi. A ker ga vendar skrbi, gre v Rakovpotok k žandarmom in jim pove, da so razbojniki za nocej našugali. Vodja žandarmov mu reče, naj ide domov, naj ne gre zvečer spat, temuč naj pusti svečo goreti pa vse okna odprta. Krčmar Držanič je bil do polnoči po konci, že mislil, da nikogar ne bo, — ko prihrujeta oba razbojnika, Puškarič in Štulec v izbo, oba s pištolami in puško oborožena. Natočita si in se napijeta potlej pa vprašata zakaj nij poslal, ter mu naložita, da mora zdaj ves denar dati. On pravi da nema denarja. Zgrabita ga, eden mu pištolo nastavi na vrat, tako da krčmar od straha na kolena pade. Puškarič stopi k mizi, da bi še enkrat pil potlej pa krčmarja ubil. „Žandarji so me pozabili“ rekel je krčmar sam pri sebi in že mislil da je smrtna ura tu, ko mu Puškarič iz nova nastavi pištolo na prsi. A v tem hipu se od zunaj skozi okno pokaže puška, počí, in razbojnik Puškarič se mrtev zvali. Njegov tovariš Štulec zbeži a zunaj pred pragom ga sreča napeta puška, ki tudi njega ubije. Žandarmi so bili ob pravem času prišli. Zagrebška sodnija je to reč že preiskala.

* (Čudna stava.) Več bogatih, mladih gospodov v Belgiji je govorilo, kako dolgo more človek brez spanja živeti. Stavilo jih je pet, da ne bodo sedem dnij prav nič spali, samo če smejo vse početi, kar spanec prežene. Potlej so pa tako delali, da so ponoči plesali in črno kavo pili, po dnevi pa streljali ali jahali ter vsake pol ure črno kavo pili ali kaj jedli. Samo eden je stavo dobil, a bil je 25 funtov lažji, dva sta zaspala že po 130 urah, enega je pljučnica prijela četrty dan in je potlej umrl, eden je pa peti dan na konji zadremal, na tla pal in si roko zlomil.

Narodno-gospodarske stvari.

K uravnanju zemljiškega davka.

— Iz slovenskega Štajerskega se nam piše 6. julija: Glede pritožeb zaradi zračunjenega čistega dohodka pri uravnanju zemljiškega davka 12. tega meseca, to je v saboto termin odteče in se vsled tega vsi posestniki posebno srenje in okrajni zastopi pozorni store, da čas pritožbe na zamudijo. Za mariborski okraj je sicer nemškutarški Seidl, da propagando dela za svojo kandidaturo, neko tiskano pritožbo med svoje volilce razposlal. Ali ona nič ne zapopade, nego občnih, praznih fraz brez vse temeljite podlage. V pritožbi ne zadostuje samo da se javče in žuga, temuč treba je številk in pаметnega računa. Tako je neobhodno potrebno n. p. pri goricah, da se zračuni in pove koliko je v enem okraju od leta 1855 do 1869 en oral gorice vina rodil v Mariborskem okraju neko leto pol, neko leto 1, 2 do 3 štertinjake in vseh 15 let kakih 25 štertinjakov; 2.) ceno vsakega leta v jeseni ob času branja, katera je na primer 1864 25 gl. od štertinjaka, druga leta 30, 35 tudi 40 gold.

iznesla, tako da je drug proti drugemu skor v vseh petnajstih letih štertinjak kakih 35 gld. veljal. Ako se računa glede na mraz v niskih legab, na točo in smot v višjih, se je v srednjih gorica od orala dva štertinjaka pridelal kar vrednost 70 gl. daje v kosmatem. Od tega se mora rez, prva in druga kop, vez, pletje in trgatve z grobanjem vred odračunati kar gotovo od orala na leto 120 delalcev potrebuje. To znese po 60 kr. na dan računeno 72 gld. na leto od orala. Dalje se mora računati na oral 5 vozov gnoja vsako leto, voz po 3 gld. 15 gl.
1000 kolja (navadno ga gre še več) 9 "
slame za vez 2 "
vejnik 10 škopov po 30 kr. 3 "
posoda: 4 polovnjaki, kateri so po porabi enega leta najmanje 4 "
manje vredni, preša, poraba njene vrednosti, pokrivanje strehe, trsi, grebenice itd. vsako leto od orala . 23 "
kar skupaj . 128 gl.
znaša, proti dohodkom 70 "
tedaj primankljaj 58 gl.
na leto iznese, kar je tudi resnično, ako se vsi stroški popolnem računajo. Kmet le s tem izhaja, da si svoje delo, katero na dan 14 do 16 ur trpi, proti mestnemu delavcu, ki je po 70 do 80 kr. za delo 10 ur plačan, samo 10 do 20 kr. računi, da vino tako dolgo drži, dokler večo ceno dobi, nego jo v jeseni pri trgatvi ima.

Ali ta višja vinska cena neke mesece po trgatvi se ne sme kot podlaga računa vzeti, ker je to dobiček premožnega posestnika in špekulacije.

Vsled tega tudi gospodje od goric navadno v srednjih in slabih letih obresti svoje vložene kapitala ne dobijo, in kmet se siloma le preklati, večjidel pa so se vinogradniki slednja leta zadolžili in pridejo na kant.

Vsled tega je tarifa, na primer za mariborski okraj v prvem distriktu za I. red 50 gl. najmenj 5, ako ne 10krat previsoka. ssto velja od čistega dohodka njiv in vrto, kakor deloma travnikov. Edino resničen je račun dohodkov lesa in deloma pašnikov.

Kakor sem pri gorica pokazal, tako se ima tudi pri njivah čisti dohodek preračunati. Na primer, na oralu njive se pridelala 15 vaganov žita vrednosti po 3 gl. skupaj 45 gl., od tega se odračuna gnoj, orač, semena 3 vagane, ženjice, mlatiči, škeđen in shramba, kar znese na primer 35 "
tedaj ostane samo 10 gl.
čistega dohodka.

Pri travnikih dá oral travnika na primer 40 centov krme po 60 kr. 24 gl., od tega se odračuni grabljenje in namakanje travnika, kosci, spravljenje in sušenje krme, prostor za shrambo, skupaj gotovo najmanj 10 "
ostane čisti dohodek 14 gl.

V takem smislu se morajo pritožbe napraviti in okrajnim komisijonom izročiti, ker inace se vržejo v koš. Splošne prazne fraze, kakor jih Konrad Seidl brez številke navede, so brez uspeha.

Opomenica.

Konkurzi: Pri državni solariji v Kapodistriji in v Pirano dve mesti nadoskrbnikov in dve nadkontrolorjev in pri teh uradih in onemu v Trstu pet mest oficijalov, v 14. dne. — Mesto kancelijskega oficijala pri finančnem ekonomatu v Trstu, v 3 tednih. — Dve mesti konceptnih praktikantov v okraji finančne direkcije za avstr. ilir. primorje z letnimi 500, mogoče 600 gl., v treh tednih. — V okraji finančne direkcije za avst. ilir. primorje so naslednja mesta razpisana: eno finančnega nadsvetovalca, eno

finančnega svetovalca, eno finančnega tajnika, mogoče finančnega nadkomisarja, eno finančnega komisarja mogoče finančnega konceptista, vse v treh tednih. — Pri namestništvu v Dalmaciji dve mesti praktikantov s 500, oziroma 600 gl., do konca julija. — Podučiteljska služba v Skofji Loki, do 10. avg.

Eksekutivne dražbe 11. julija: Šavbovo, 1360 gld., v Idriji. — Pirčevo, 373 gold., v Novem mestu. — Jeranovo, 325 gl. in Kutiarovo, 5322 gl. v Litiji. — Vodopivčevo, 1918 gold., Šantljevo, in Dovganovo, 7020 gld., v Postojni. — Rozmanovo, 642 gl., v Tržiči. — 12. julija: Mehletovo, Zamuškerjevo, 2244 in Žitnikovo, 1568 gl., v Ljubljani. — Bričevo, 2055 gl., v Loki. — Gavgeljevo, 1000 gl., v Idriji. — Grobelnikovo, 1145 gld. in Jakličevo, 2000 gl., v Celji.

Umrli v Ljubljani

od 4 do 7. julija.

Mart. Sedmak, mizar, 40 l., na pljuč. tuberk. — Ant. Listar, krznar, 27 l., na meningiti. — Marija Ceser, dekla, 46 l., na pljuč. tuberk. — Helena Pirnat, prebivalka, 40 l., na materničnem raku. — G. Antonija Izatič, soproga ravnatelja pomočniških uradov deželne sodnije, 48 l., na pljuč. mrtudu. — Marija Pudgar, prebivalka, 40 l., na sušici. — Marija Seničar, prebivalška vdova na prevmoniji. — Jan. Pugel, otrok gostilničarske vdove, 13 l., na osepnicah. — Ant. Kampfl, kaznenec, 37 l., na legarji. — Ant. Vidic, čevljarjski otrok, 6 mes., na otročjaku. — Jozefina Vagl, otrok uradn. predstojnika, 1 1/2 l., na osepnicah. — Helena Pečnik, prebivalka, 60 l., na srčni bolezni.

Poslano.

Oznani lo.

Vsem častitim podpornikom ljubljanskim narodnega doma v Novem mestu daje se na znanje, da je g. Dragotin Žagar, deželne blagajnice kontrolor, blagovoljno pre-

vzel nalog, biti poverjenik v Ljubljani za to podvzetje, in sprejemati mesečne doneske za stavbeni fond. Vsak tedaj, ki izvoli pospeševati to narodno podvzetje mesečnimi ali sploh večkratnimi doneski, uljudno se prosi, da izroči doneske gosp. D. Žagarju, kateri bo v ta namen vsak mesec posebnega strelja k udeležnikom pošiljal. Za odbor
Dr. Bučar.

Dunajska borsa 8. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gld.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	90	"
1860 drž. posojilo	102	75	"
Akcije narodne banke	984	—	"
Kreditne akcije	233	50	"
London	111	75	"
Napol.	8	88 1/2	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	109	—	"

Kakor je iz hamburških časopisov razvidno, spada firma bratov Lilienfeld v Hamburgu, bankno, menjično, in loterijsko opravilstvo k najsrečnejšim, ker je taista večjidel največjih dobitkov deležna postala, in posebno pri poslednjih dveh končnih zdrebanjih hamburške in brunsviške loterije je bila sreča biri gornje firme celó izredno naklonena. (171—2)

Banka „SLAVIJA“

priporoča se za sklepanje zavarovanj

na življenje in smrt v vseh kombinacijah,

kakor so: zagotovljenje dote, zavarovanje istin, v določenem ali nedoločenem času plačilnih, zavarovanje dohodkov, za preživetje in doživetje itd.; kakor tudi

proti škodam po ognji prouzročeni,

obetajoč vestno preiskavanje in natančna povračila; posebno pa dela p. t. občinstvo pozorno na svoja

dva posojilna oddelka,

v katerih proti neznatnim obrestim posojuje

kavcije (I. pos. odd.)

vsacemu, kdor je pri njej za najmanjo, po njegovej smrti nepogojno plačilno istino gld. 1000 zavarovan, in pride v položaj, da mora zavoljo službenih okolščin kavcijo položiti, v katerem slučaju vendar posojilo ne more previševati 1/5 zavarovane istine

in posojila na osobni zaup (II. pos. odd.)

vsacemu, kdor se z gotovim *stalnim* letnim dohodkom izkazati zamore, in je pri banki „SLAVIJA“ že vsaj tri mesece za najmanjšo po smrti plačilno istino gld. 500 zavarovan bil. — Ta posojilni oddelek posebno priporočamo gg. uradnikom in penzionistom.

Nadejaje se, da bode banka „SLAVIJA“ z ustanovljenjem obéh ravno imenovanih posojilnih oddelkov marsikakej gmotnej zadregi posameznih svojih družbenikov v okom prišla, dovolimo si opomniti, da naj se vsak v tej zadevi sveta iskajoč obrne do

Glavnega zastopa banke „SLAVIJE“ v Ljubljani.

(174—2)

Josip Kristan.

Tujci.

7. julija.

Evropa: Lupi iz Raguze. — Chenal iz Dunaja. —
Pri Elefantu: Svetlin iz Gorenjskega. — Stražiški, Klopočič, gospodična Marg. Klopočič iz Tržiča. — Barčič z gospo, Sale, Scarpa iz Reke. — Wallman z gospo iz Trsta. — Vester iz Gorice. — Fried iz Brna. — Puš pl. Bochetta iz Gradca. — Jahn iz Dunaja. —
Pri Malici: Klančič iz Kamnika. — Parth, Lov, Schuch iz Dunaja. —
Matalie pl. Ciotto z družino iz Reke. —
Pri Zamorei: Scarpa, Matz iz Trsta.

Epileptičen krč ali božjast
zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Louisenstrasse 45. (255—75)
Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.